

بانکداری راستین

سیستم نوین بانکداری اسلامی عملیاتی

جلد سوم

مباحثه اجرایی

دکتر بیژن بیدآباد

۱۳۹۴۸۷۹

سرشناسه

- ۱۳۲۸؛ بیزن بیدآباد.

عنوان و نام پدیدآور : بانکداری راستین: سیستم توین بانکداری اسلامی عملیاتی / [تألیف] بیزن بیدآباد.

مشخصات نشر

تهران: انتشارات توین پژوهان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری

ج ۳: مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار.

شابک

دوره: ۲-۲۶۸-۹۷۸-۹۶۴-۲۳۵-۳۶۸؛ ج ۱: ۵-۳۶۷-۹۷۸-۹۶۴-۲۳۵-۳۶۸.

ج ۲: ۵-۳۶۹-۹۷۸-۹۶۴-۲۳۵-۳۷۰؛ ج ۳: ۵-۳۷۰-۹۷۸-۹۶۴-۲۳۵-۳۶۹.

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : ج ۱-۳ (چاپ اول: ۱۳۹۴) (فیبا).

یادداشت

: کتابنامه.

مندرجات

: ج. ۱. مباحث نظری. ج. ۲. مباحث کاربردی. ج. ۳. مباحث اجرایی.

عنوان دیگر

: سیستم توین بانکداری اسلامی عملیاتی.

موضوع

: بانک و بانکداری -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع

: بانک و بانکداری -- ایران

موضوع

: بانک و بانکداری

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۴/۲-۹۷۸-۹۶۴-۲۲۲/۱۲۲

رده بندی دیوبی

: ۲۹۷/۴۸۲۲

شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۲۹۳۹۳

انتشارات توین پژوهان

بانکداری راستین (جلد ۳)

مباحث اجرایی

مؤلف: بیزن بیدآباد

انتشارات توین پژوهان

نوبت چاپ: اول، سال چاپ: ۱۳۹۵ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: هر جلد سخت: ۸۰,۰۰۰ تومان

قیمت: هر جلد شومیز: ۵۵,۰۰۰ تومان

شابک دوره ۳ چلده: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۵-۳۶۸-۲

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است

آدرس نشر: تهران، بلوار اشرفی اصفهانی، پائین تر از مرزداران، پلاک ۴۴، واحد ۱۱

تلفن: ۰۲۰-۴۲۷۱۹

فهرست مطالب

س	پیشگفتار
۱	کلیات
۷	مقدمه
۸	مدیریت دانش و تغییر در سازمان
۱۰	مدیریت تغییر
۱۱	توانمندسازی
۱۳	پیوند و هرس فرآیندها
۱۵	راهبری تغییر
۱۷	روش استاد-شاگرد
۲۰	پیوند فرآیند جدید
۲۱	هرس فرآیندها
۲۲	حفظ و صیانت
۲۳	خلاصه
۲۴	منابع

فصل اول

مدیریت تغییر و تحول بانکی

فصل دوم

بازاریابی تأمین مالی

۲۹		مقدمه
۲۹	مبانی رفتاری بازاریاب	.....
۳۰	شرایط عمومی صلاحیت بازاریاب	.....
۳۰	شرایط خاص احراز پروانه بازاریاب پایه یک بین المللی	.....
۳۱	شرایط خاص احراز پروانه بازاریاب پایه یک	.....
۳۱	شرایط خاص احراز پروانه بازاریاب پایه دو	.....
۳۱	شرایط خاص احراز پروانه بازاریاب پایه سه	.....
۳۱	ثبت، ارزیابی، تدقیق، ارتقاء و لغو پروانه بازاریابی	.....
۳۲	حق العمل بازاریاب	.....
۳۴	روش بازاریابی	.....
۳۵	خلاصه	.....
۳۵	منابع	.....

فصل سه

پروژه‌های تکمیلی

۳۹		مقدمه
۳۹	پروژه‌های تکمیلی	.....

فصل چهارم

نرم افزارهای تکمیلی

۴۷		مقدمه
۴۷	نرم افزارهای سیستم پایه مشارکت راستین (PLS)	.....
۴۸	نرم افزارهای زیرسیستم‌های مالی مشارکت راستین	.....

۴۹ ..... نرم افزارهای سیستم‌های مکمل در بانکداری راستین

فصل پنجم

آموزش و پژوهش

۵۳	مقدمه
۵۳	واحدهای آموزشی و پژوهشی
۵۳	آموزش
۵۵	پژوهش

فصل ششم

لایحه بانکداری راستین

۶۳	پیشنویس قانون بانکداری راستین
۶۳	فصل ۱: اصول و تعاریف
۶۹	فصل ۲: کلیات
۷۲	فصل ۳: عقود
۷۷	فصل ۴: مجری
۸۲	فصل ۵: سپرده گذار
۸۳	فصل ۶: ارزیابی و نظارت
۸۵	فصل ۷: تأمین شخصی راستین (RPS)
۸۷	فصل ۸: تکافل اجتماعی راستین (RST)
۸۹	فصل ۹: گواهی راستین
۹۳	فصل ۱۰: اوراق مبادله راستین (RSB)
۹۶	فصل ۱۱: سپرده مبادله راستین (RSD)
۹۷	فصل ۱۲: کارت مبادله راستین (RSC)
۹۸	فصل ۱۳: سامانه بازار گواهی راستین (RCM)

۹۹	فصل ۱۴: سامانه بازرگانی و پایش عملیات (OCM)
۱۰۰	فصل ۱۵: سامانه ثبت وثیقه (CRS)
۱۰۱	فصل ۱۶: تبدیل دارایی به گواهی ضمانت (MSS)
۱۰۲	فصل ۱۷: پروتکل برداشت بین بانکی (IWP)
۱۰۳	فصل ۱۸: سامانه تسویه اوراق بدون کاغذ غیرربوی (NSSSS)
۱۰۴	فصل ۱۹: اصلاح الگوی مصرف
۱۰۷	فصل ۲۰: احیای اراضی موات
۱۰۷	فصل ۲۱: شفافیت، افشا و حکمرانی
۱۰۸	فصل ۲۲: اجراء معاهده اسلام
۱۱۲	فصل ۲۳: پولشویی
۱۱۳	فصل ۲۴: صيانت

صلح هفتمن

آینندگان اجرایی بانکداری راستین

۱۱۹	پیشنویس آینندگان اجرایی بانکداری راستین
۱۱۹	بخش اول
۱۱۹	سیستم پایه مشارکت راستین (PLS)
۱۱۹	فصل ۱: تعاریف و کلیات
۱۴۶	فصل ۲: سازمان و تشکیلات
۱۶۲	فصل ۳: رفتار حرفه‌ای ارزیاب و امين
۱۷۰	فصل ۴: طرح نامه
۱۷۵	فصل ۵: ارزیابی
۱۷۹	فصل ۶: تصمینات، وثائق و آورده‌ها
۱۸۲	فصل ۷: یمه
۱۸۶	فصل ۸: تنظیم قرارداد

۱۹۱	فصل ۹: نظارت
۱۹۴	فصل ۱۰: مجری
۱۹۷	فصل ۱۱: شفافیت مالی مجری
۲۰۰	فصل ۱۲: افشاء اطلاعات مجری
۲۱۰	فصل ۱۳: حکمرانی مجری
۲۲۰	فصل ۱۴: حسابرسی
۲۲۱	فصل ۱۵: حسنه داری مشارکت راستین
۲۲۶	فصل ۱۶: بیرونی زمانبندی
۲۳۰	فصل ۱۷: تسویه حسنه
۲۳۵	فصل ۱۸: دریافتی ها
۲۳۷	فصل ۱۹: تبدیل گواهی پدره به سهها
۲۴۴	فصل ۲۰: بازرسی و استاندارد کنترل
۲۴۹	فصل ۲۱: تحویل کالا
۲۵۱	فصل ۲۲: ابزار مالی کمکی
۲۵۱	فصل ۲۳: حوادث قهری و غیر مترقبه
۲۵۲	فصل ۲۴: داوری (حکمت)
۲۵۵	بخش دوم
۲۵۵	زیرسیستم های مالی مشارکت راستین
۲۵۵	فصل ۲۵: تامین مالی جعاله (JFS)
۲۶۵	فصل ۲۶: تامین مالی مضاربه (MFS)
۲۷۵	فصل ۲۷: تامین مالی مقاسطه (IFS)
۲۸۳	فصل ۲۸: تامین مالی اجاره (RFS)
۲۸۸	فصل ۲۹: تامین مالی امانی (BFS)
۲۹۱	فصل ۳۰: تامین مالی گروهی (GCF)
۲۹۲	فصل ۳۱: تامین شخصی راستین (RPS)

۲۹۷	فصل ۳۲: تکافل اجتماعی راستین (RST)
۳۰۲	فصل ۳۳: تأمین مالی حامی (SCF)
۳۰۶	فصل ۳۴: تأمین وام جمعی (PPL)
۳۰۹	فصل ۳۵: اوراق مبادله راستین (RSB)
۳۱۸	فصل ۳۶: سپرده مبادله راستین (RSD)
۳۱۹	فصل ۳۷: کارت مبادله راستین (RSC)
۳۲۱	بخش دوم
۳۲۱	سیستم‌های مکمل در بانکداری راستین
۳۲۱	فصل ۳۸: بازار گواه راستین (RCM)
۳۳۳	فصل ۳۹: سامانه سامن مالی جمعی (CFS)
۳۴۰	فصل ۴۰: بازرسی و پارچه عدالت (OCM)
۳۴۲	فصل ۴۱: تبدیل دارائی به گواهی خدانت (MSS)
۳۴۵	فصل ۴۲: سامانه ثبت وثیقه (CRS)
۳۴۶	فصل ۴۳: نهات تعهدات پشت سرهم (SOC)
۳۴۶	فصل ۴۴: پروتکل برداشت بین بانکی (IWP)
۳۴۹	فصل ۴۵: تسویه اوراق بدون کاغذ غیرربوی (NDSS)
۳۵۱	فصل ۴۶: اجرای مفاد استاد لازم الاجرای بانکها
۳۵۱	قسمت اول: تعاریف
۳۵۳	قسمت دوم: صدور اجراییه
۳۵۵	قسمت سوم: ابلاغ
۳۵۸	قسمت چهارم: ترتیب اجراء
۳۶۱	قسمت پنجم: بازداشت اموال منقول
۳۶۶	قسمت ششم: بازداشت اموال نزد شخص ثالث
۳۶۸	قسمت هفتم: بازداشت اموال غیرمنقول
۳۷۱	قسمت هشتم: ارزیابی

۳۷۳.....	قسمت نهم: در وثیقه
۳۷۷.....	قسمت دهم: مزایده
۳۸۲.....	قسمت یازدهم: تخلیه و ختم عملیات اجرایی
۳۸۴.....	قسمت دوازدهم: هزینه‌های اجرایی
۳۸۵.....	قسمت سیزدهم: شکایت از عملیات اجرایی و طرز رسیدگی به شکایات
۳۸۵.....	قسمت چهاردهم: امور متفرقه
۳۸۷.....	فصل ۴۷: شفافیت، مالی، حکمرانی و افشاء اطلاعات بانک
۳۸۸.....	قسمت ای: شفافیت مالی
۳۸۸.....	قسمت دوم: حکمرانی بانک
۳۹۱.....	قسمت سوم: افشای اطلاعات بانک
۳۹۵.....	قسمت چهارم: تخلفات

قدا هشتم مراحل اجرای ابتلوت

۳۹۹.....	ملحوظات اجرایی
۴۰۰.....	اقدامات

فصل نهم رااه حل اصلاح نظام بانکی

F.۰۷.....	مقدمه
F.۰۷.....	اصلاح نظام بانکی کشور
F.۰۸.....	مسائل موجود در بانکداری کشور
F.۱۱.....	۱- بانک مرکزی
F.۲۴.....	۲- عملیات بانکی
F.۳۷.....	۳- اصلاحات ساختاری بانکی

۴۶۶.....	۴- سیستم یکپارچه بانکی
۴۷۳.....	۵- فرآیندهای اجرا
۴۷۳.....	گزارشات خروجی لازم برای اصلاح نظام بانکی

ضمیمه

مستندات بانکداری راستین

۴۷۷.....	مستندات فارسی
۴۷۷.....	کتاب و گزارشات تفصیلی فارسی
۴۸۰.....	مقالات روسی
۴۸۹.....	مستندات انگلیسی
۴۸۹.....	کتب انگلیسی
۴۸۹.....	مقالات انگلیسی

خداوند بالا و پستی توبی
نمایم که ای فریمہ فسنتی توبی

پیشگفتار

حذف ربا از عملیات مالی یکی از آمال مسلمین و پیروان ادیان سامی و شرقی بوده و نهی این مسمو در قرآن کریم به آن حد است که ریاخواری را با اعلان جنگ با خدا و رسولش (ص)، ابر دار و فرمود: ^۱ «ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خداوند بترسید و اگر مؤمن هستید آنچه از ماله واگذارید و اگر نکردید پس جنگ خدا و پیغمبرش را خواسته‌اید، و اگر توبه کردید اصل ام التائ برای شماست». افسوس اندیشه کسب مال بر مال تعیت از امر یار فائق، و اوهمان می‌داند راه حیله گشاده و حکمت عقل کل را کهنه و باستانی انگاشته و چون رشحاتی از داشت به داشت نامش رسید گمان کرد که بی نیاز از حکمت حکیم است.

علمای عاملین و عرفای شامخین همواره در همه ادیان و ادوار حرمت اکل ربا را گوشزد و خلق را از این بله تحذیر فرمودند. اقتصاددانان با تشیع ^۲ نیز هم شرایع ادیان مختلف نیز هم خود را مصروف نمودند تا خلق او را از خوراک مسموم ربا دور کرند ولی در عمل موفقیت زیادی نصیب نکردید. کشورهای اسلامی نیز هر کدام با فقه و رأی خود شوهای برگزیدند، ولی غلبه عام ربا در جهان حصول هدف غائی را ممکن نساخت.

آشتنگی مالی جهان ناشی از عملکرد ربا در سیستم‌های مالی است و ظهور مصدقی فرمایش قرآن کریم است که می‌فرماید: ^۳ «خداوند، ربا را نابود و صدقات را افزون می‌کند و

^۱- سوره بقره، آیات ۲۷۸-۲۷۹. یا ایها الَّذِينَ آمَنُوا أَتَقْرَءُوا اللَّهُ وَذَرُوا مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَمْ يَنْفَعُوا
فَلَذِكْرُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا فَلَكُمْ رُؤُسُ أَمْوَالِكُمْ

^۲- سوره بقره، آیه ۲۷۶. يَسْأَلُ اللَّهَ أَلْرَبًا وَيَرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يَعْجِزُ كُلُّ كَفَّارٍ أَئِيمَّهُمْ

خداوند هیچ ناسپاس بزهکار را دوست ندارد». درمان بحران‌های اقتصادی و اجتماعی منوط به حذف ربا از عملیات بانکی و روی آوردن بشر به آموزه‌ها و تعالیم اخلاقی راهنمایان بشریت یعنی انبیاء و اولیاء و اوصیای الهی علیهم السلام است. بانکداری راستین قدمی بلند برای پرهیز از ربا در عملیات بانکی می‌باشد و امید است تا با گسترش آن آثار مثبت متابعت از امر الهی بر جامعه بشری آشکار گردد.

گسترش این شیوه بانکداری بدليل مدیریت ذاتی ریسک آن عملاً باعث جذب منابع از سرمایه خارجی نیز خواهد شد و چون در فضای مجازی اینترنتی همه عملیات خرید و فروش، همل و انتقال صورت می‌گیرد، لذا مکان معامله از ایران به سرتاسر جهان منتقل خواهد گردید و سراسر اینکه سری این نوع بانکداری در باقی کشورها نیز پدید خواهد آمد، زیرا معضل اساسی بازداری متعارف جهان ریسک‌های مالی هستند که بانکها را دچار ورشکستگی نموده‌اند ما یعنی بازداری می‌توان مشکل قرار گرفتن در بحران‌ها را نیز حل نمود.

به امید روزی که با حذف کامل باز تحقق راستی و اخلاق اسلامی که در شریعت مقدس اسلام بر رعایت آن تأکید و ترسیم شد است تمامی فعالیت‌های مالی و اقتصادی سپرده‌گذاران، سرمایه‌گذاران، مجریان و کارآئین به با استفاده از خدمات بانکی در تمامی کشورهای دنیا صورت می‌پذیرد، از طریق شیوه بانکداری راستین منجر به عدالت اقتصادی پایدار در سرتاسر جوامع بشری گردد.

برخی دوستان پیشنهاد نمودند تا دیدگاه‌های مخالف را بگذارند تا بلکه نتیجه حاصل از تقابل این دیدگاهها نهایتاً به یک شیوه عملی برای بکار بری بانکداری راستین در عرصه بین المللی منتج گردد. این نظرات پسندیده است و نگارنده نیز استقبال می‌نماید و حتی در برنامه تنظیمی خود برای شرفیابی به مکه معظمه و انجام مناسک حج تمتع در نظر دارد در حاشیه انجام این فریضه دینی مطالب را با محققین آنجا نیز مطرح تا از تزدیک نظرات و انتقادات برادران اهل سنت را نیز دریافت نمایم.

بدینوسیله مراتب قدرشناسی خود را خدمت پیر و راهنماییم و استاد بزرگ و بی‌همتای حقوق و فقه و عرفان حضرت آقای دکتر نورعلی تابنده که از ابتدایه بانکداری راستین را به

حقیر تعلیم و همواره ظاهراً و باطنًا رشته این تحقیقات را حمایت فرمودند تقدیم می‌دارم. همچین از آقای دکتر ناصر کاتوزیان استاد متاز حقوق مدنی و آقای دکتر علی آزمایش استاد مبرز حقوق جزا که با ارائه نظرات ارزشمند خود در رفع مسائل حقوقی بانکداری راستین یاری نمودند سپاسگزاری می‌نماید.

از همکاران خود در بانک ملی ایران که ذکر اسامی همه آنان به درازا می‌کشد و در مستندات بانکداری راستین مذکور است، بالاخص برادر ارجمند آقای محمود الهیاری فرد، کارشناس ارشد اقتصادی اداره کل مطالعات، برنامه‌ریزی و مدیریت ریسک، بانک ملی ایران که همواره با یتحاب همکاری مستمر داشتند تشکر و قدردانی می‌نماید. امید است در آینده نیز از همکاری ارزنده ایشان خوردار باشم.

بدیع بودن نگرانی‌الله به کثرت خطای نگارنده می‌انجامد لذا از خوانندگان درخواست دارد تا از تذکر نقصان و اشتباهات خودداری نفرمایند.

بیژن بیدآباد^۲

کلیات

با توجه به محتوای بانکداری راستین این نوع بانکداری علاوه بر ایجاد اعتماد عمومی هرگونه شباهه ربوی در بانکداری اسلامی را رفع و یقیناً آثار و برکات بسیار ارزشمندی نیز در نقش آفرینی و ایجاد تحولات شگرف در وضعیت اقتصادی کشور و رونق و شکوفایی بخش واقعی اقتصاد و در بازارهای پول و سرمایه کشور در پی خواهد داشت. بسیار محتمل و قابل پیش‌بینی است که رشد و توسعه و فراگیر شدن شیوه بانکداری راستین در ایران، تاثیرات قابل توجهی را در زیره و شیوه‌های اجرایی و عملیات بانکی در سایر کشورهای اسلامی و همچنین بانکداری متعارف بین‌المللی بجا خواهد گذاشت.

بانکداری راستین با راستی اصول بانکداری اسلامی علاوه بر ایجاد اعتماد عمومی هرگونه شباهه ربا در عملیات بانکی را رفع و یقیناً آثار و برکات ذیقیمتی نیز در نقش آفرینی و ایجاد تحولات شگرف در وضعیت اقتصادی کشور و بویژه رونق و شکوفایی بخش واقعی اقتصاد و در بازارهای پول و سرمایه کش را پی خواهد داشت.

وجه تشابه قریب بیع و ربا همواره طراحان عایات بانکی بدون ربا را دچار اشکالات نظری و عملیاتی متعدد ساخته و این موضوع از دیرباز موضع بحث و گفتگو بوده، چنانچه قرآن کریم ضمن اندیار از رباخواری می‌فرماید: «کسانو^۴» می‌خورند جز مانند کسی که با تماس شیطان آشته است به پای نمی‌خیزند، زیرا که گفسد: داروستا مثل ربا است و خدا دادوستد را حلال و ربا را حرام کرده، پس هر کس که پندی از جانش بیرردگارش به او آمد و باز ایستاد، آنچه گذشته برای اوست و کار او با خداست و کسانی که «آنند آناند یاران آتش که در آن جاویدانند»، نهیب خطاب این آیه شریقه انسان را بر آن می‌دارد که شباهه ربا در عملیات مالی را ساده نیانگارد. بررسی‌های زیاد اندیشمندان متعهد در این زمینه منتج به راه حل‌های مختلفی است تا عملیات مالی مربوطه به شباهه ربا آلوده نگردد. یکی از این راه حل‌ها

^۴- سوره بقره، آیه ۲۷۵. الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الْإِرْبَا لَا يَقُولُونَ إِلَّا كَمَا يَقُولُ الَّذِي يَتَخَطَّهُ الشَّيْطَانُ مِنَ النَّاسِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَاتُلُوا إِنَّمَا أَلْبَيْنَ مِثْلَ الْإِرْبَا وَ أَخْلَى اللَّهُ أَنْتَهُ وَ حَرَمَ الْإِرْبَا فَمَنْ جَاءَهُ مُؤْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَأَنْهَى فَلَلَهُ مَا سَلَفَ وَ أَنْهَى إِلَى اللَّهِ وَ مَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ الْأَثَارِمِ فِيهَا خَالِدُونَ.

مشارکت وام دهنده در سود و زیان فعالیت اقتصادی وام گیرنده می‌باشد. این مبنای پایه بانکداری مشارکت در سود و زیان است که همواره مدنظر علمای فن بوده ولی علیرغم سادگی مفهوم، عملیاتی کردن آن در دنیای امروز به سادگی ممکن نبود و نیازمند طراحی سیستمی بود که بتواند عملیات مشارکت را در سازمان بانک مدیریت نماید.

برای پیاده کردن بانکداری راستین باید تحولات خاصی در نظام فعلی بانکی بوجود آورد. این تحولات از اصلاح قانون عملیات بانکی بدون ربا تا حذف حیله‌های شرعی بانک‌ها و تغییر اختنا سازمانی آنها را شامل می‌شود. سوق دادن بانکها از عملیات اعتباری بانکی به عملیات مالی سرمایه‌ای و تبدیل بانکها به واسطه وجود کارکرد بانک را در عرصه عملیات اعتباری تغییر دهد. در نتیجه بانکها به جای اخذ ربا اقدام به اخذ حق العمل و حق الجعله و یا کارمزد در قبال این مدعای مدیریت سرمایه می‌نمایند. این موضوع از لحاظ ماهوی منطبق بر تغییر ماهیت عملیات بانک، گذاش و اعتباری در بانک است. در این راستا محدودیت‌های ایجاد شده توسط شورای عالی بورس، بانکها در تشکیل بازار ثانویه اوراق بهادر می‌بایست تا حد امکان تقلیل یافته و تا حد نظارت سهش. بد

اصولاً طراحی سیستم‌های مالی خرد پدیده پیچیده‌ای است و وقتی با مسائل ایدئولوژیک و عقیدتی نیز آمیخته گردد مشکلات خاص خود را حواهد داشت. معمولاً اجزاء، فرآیندهای درونی و بیرونی و زیرسیستم‌های اینگونه سیستم‌ها، مسائل مختلفی روبرو است که پوشش همه آنها به سهولت امکانپذیر نیست. با افزایش پیچیدگی، مدیریت یعنی احتیاج به سازوکارهای پیچیده و خاص دارد و چون موضوع سیستم، مسائل مالی است، این دیانت معشوق انسانهاست باید با بدینانه ترین شرایط هر مفر عدم ایقای تعهد را شناخت تا احتیاج کج رفتاری را کم کرد. این موضوع عملاً سبب شده بود که بانک‌های مجهز و متمول نیز علیرغم اطلاع از موهاب بانکداری مشارکت در سود و زیان و تلاشی که در عملیاتی کردن آن به خرج دادند نتوانستند کار را تا پایان پیش ببرند و یا از آن منصرف و یا برای سهولت کار با بکارگیری نزد بهره پیچیدگی فرآیندها را دور زده و مجدداً ربا را در عملیات وارد و فرآیند مشارکت تبدیل به بازده ثابت بهره شد.

سیستم بانکداری راستین فرآیندها، دستورالعمل‌ها، رویه‌ها، ارکان، قواعد و سازمان بانک

و عملیات و فرآیندها را به صورت جامع مذکور قرار داده و پس از سال‌ها کار مداوم راه حل جامعی در این ارتباط ارائه می‌نماید که در نوع خود در سطح بین‌المللی بی‌نظیر است و تمام وجهه عملیات بانکی را در بطن خود دارد. افتتاح و شروع فعالیت اولین شعبه مشارکت راستین (شعبه قبا) در آبان ماه ۱۳۸۹ کاستی‌های سیستم را روش نمود و براساس بازخورهای حاصل زیرسیستم‌های جدید طراحی و به بانکداری راستین متصل شد. توسعه بانکداری راستین به مرحله‌ای رسید که ضوابط عملیاتی آن می‌باشد مدون می‌گردید، لذا کمیته تدوین مقررات و آئین‌نامه اجرایی بانکداری راستین تشکیل گردید تا پیشتویس لایحه قانونی بانکداری راستین و آئین‌نامه اجرائی آن تدوین نماید.

بانکداری راستین، قائم اساسی در ایجاد مفری برای خروج از ریا در عملیات بانکی می‌باشد و امید است از با گرش آن و الگوبرداری بانک‌های داخلی و خارجی آثار مثبت بسیاری بر جامعه بشری عارضه نگردد.